

CENTRUL NAȚIONAL DE ACREDITARE

POLITICILE MOLDAC

Cod: PM
Ediția 7
Pag 1/23
Exemplar nr.

Avizat de Consiliul de Acreditare
Proces verbal [nr. 11 din 14.12.2017](#)

Data aprobării: [14.12.2017](#)
Data aplicării: [01.02.2018](#)

CUPRINS

	Cod
I. Politicile MOLDAC	
1. Politica referitoare la calitate	P-01
2. Politica privind utilizarea testelor de competență și a altor comparații interlaboratoare în procesul de acreditare	P-02
3. Politica privind trasabilitatea măsurărilor	P-03
4. Politica privind tratarea neconformităților	P-04
5. Politica transfrontalieră	P-05
6. Politica privind subcontractarea evaluării	P-06
7. Politica privind tratarea obiecțiilor OEC privind numele membrilor echipei de evaluare	P-07
8. Politica și regulile de utilizare a simbolurilor de acreditare și referirile la acreditare	P-08
II. Anexe	
III. Sinteza modificărilor	

I. Politicile MOLDAC

1. POLITICA REFERITOARE LA CALITATE

Cod: P-01

Calitatea serviciilor de acreditare condiționează încrederea pe care o furnizează sistemul de acreditare în ansamblul său și stă la baza dezvoltării și consolidării acestuia.

MOLDAC menține și îmbunătățește continuu un sistem de management în conformitate cu cerințele standardului ISO/CEI 17011 și aplică în activitatea proprie documentele specifice elaborate de EA, ILAC și IAF, Regulamentul 765/2008 al Parlamentului European și Legea nr. 235 din 01.12.2011 privind activitățile de acreditare și de evaluarea conformității cu modificările ulterioare, în vederea semnării acordurilor de recunoaștere bilaterală.

MOLDAC îmbunătățește permanent calitatea serviciului de acreditare pe care îl furnizează prin:

- definirea activităților / proceselor desfășurate;
- definirea parametrilor și mecanismelor de monitorizare a acestora;
- dezvoltarea și implementarea unor instrumente de îmbunătățire a sistemului calității;
- stabilirea obiectivelor de îmbunătățire a sistemului de acreditare;
- respectarea criteriilor generale și specifice de imparțialitate și independență în procesul de evaluare și adoptarea deciziei;
- evaluarea și instruirea continuă a personalului implicat în procesul de acreditare;
- identificarea cerințelor și necesităților clienților direcți și indirecti ai acreditării, asigurarea și evaluarea nivelului de satisfacere a acestora.

MOLDAC se preocupă permanent de satisfacerea cerințelor și așteptărilor părților interesate prin implicarea reprezentanților acestora în Consiliul de Acreditare, care asigură echilibrul obiectiv al intereselor fără ca vreunul să prevaleze, precum și prin analizarea în mod constant a feedback-ului primit de la aceștia.

MOLDAC prestează servicii de acreditare care satisfac necesitățile solicitanților, în vederea recunoașterii competenței pentru activitățile desfășurate și a validității certificatelor emise, prin crearea unui mediu de colaborare deschisă cu solicitanții acreditării și părțile interesate.

MOLDAC a implementat și menține mecanisme și instrumente de evaluarea a competenței personalului său prin:

- participare la programe de formare în scopul perfecționării continue,
- colaborare și schimb de experiență cu organizații regionale și internaționale în domeniu, precum și utilizarea informațiilor obținute în urma participării reprezentanților săi la comitetele EA, ILAC și IAF, pentru armonizarea practicilor sale cu cele ale organismelor de acreditare membre EA și cu cele membre ale ILAC și IAF.

Serviciile de acreditare, prin nivelul său de calitate, se vor alinia cerințelor europene și internaționale pentru acreditare, avînd drept obiectiv acceptarea rezultatelor MOLDAC pe plan european și internațional.

2. POLITICA PRIVIND UTILIZAREA TESTELOR DE COMPETENȚĂ ȘI A ALTOR COMPARAȚII INTERLABORATOARE ÎN PROCESUL DE ACREDITARE conform ILAC P9, EA-2/14, EA-3/04 și EA-4/18

Cod: P-02

Testele de competență/ comparările interlaboratoare reprezintă unul din mecanismele fiabile și performante pentru a dovedi competența laboratorului/ organismului de inspecție (acolo unde sunt disponibile și justificate activitățile de încercare care afectează direct și determină rezultatul inspecției sau când sunt cerute de lege sau de autorități).

Participarea la scheme PT furnizează informații privind performanța sistemului de măsurare/ activitate (echipamentul, metoda, personalul, etc.) și evidențiază aspecte ale sistemului de management (analiza cererii, recepția și pregătirea probei, tratarea datelor, raportarea rezultatelor etc.) reprezentând adecvarea managementului al riscului și identificare a necesităților de instruire a personalului laboratorului/organismului de inspecție.

Pentru laboratoarele de etalonare rezultatele pozitive de participări la PT/ILC sunt utilizate de MOLDAC pentru confirmarea capacităților de etalonare și măsurare (CMC). De fiecare dată când un subiect etalonat și metodă de măsurare permite emiterea rezultatelor, laboratorul nu trebuie să declare o valoare de incertitudine mai bună decât acreditată sau solicitată de CMC.

Termeni și definiții:

Încercări de competență (PT): Evaluarea performanțelor unui participant prin intermediul comparărilor interlaboratoare, în raport cu criteriile prestabilite **(ISO/CEI 17043)**.

Comparare interlaboratoare (ILC): Organizarea, efectuarea și evaluarea unor măsurări sau încercări pe obiecte identice sau asemănătoare, de către două sau mai multe laboratoare în conformitate cu condiții predeterminate **(ISO/CEI 17043)**.

Tehnică de măsurare: proces de încercare / etalonare / identificare a proprietății, inclusiv orice pre-tratament al eșantionului original pentru a-l pune în contact cu echipamentul de măsurare (de exemplu: ICP-MS, Duritate Rockwell, PCR, Microscopie, Măsurarea Forței) **(EA-4/18)**.

Proprietate: reprezintă mărimea care este măsurată (de ex. lungime, duritate, forță, concentrație de arsen în sol, etc.) **(EA-4/18)**.

Probus: obiect asupra căruia se aplică tehnica de măsurare (ex. sol, legume, ser, polistiren, beton) **(EA-4/18)**.

Nivel de participare: numărul sub-disciplinelor identificate de un laborator/ organism de inspecție în domeniul său de acreditare și, ca atare, numărul de încercări de competență specifice pentru care trebuie luată în considerare participarea **(EA-4/18)**.

Frecvența de participare: Cât de des consideră laboratorul că este necesar să participe în PT pentru o anumită sub-disciplină. Frecvența poate varia de la subdisciplină la subdisciplină în cadrul unui laborator și între laboratoare cu aceleași subdiscipline. **(EA-4/18)**.

Sub-disciplină - domeniu de competență tehnică definit cel puțin printr-o tehnică de măsurare, o proprietate și un produs care sunt corelate. (ex. determinarea concentrației de arsen în sol prin ICP-MS).

Pentru laboratoarele de etalonări acreditate: pentru fiecare **subdomeniu metrologic** trebuie de identificat lanțurile metrologice, domeniul de etalonare, obiectul supus etalonării, cantitate/ proprietate, metode de etalonare similare, de exemplu:

- pentru mase: greutateți cu clase metrologice și valori nominale diferite,
- pentru temperatură: termocuplu de diferite clase metrologice la temperatură pînă la 1600 °C,

Exemple de **subdomenii metrologice** diferite care au proceduri și metode de etalonare diferite:

- pentru temperatură: termocuplu și termometru de rezistență,
- pentru mase: aparatul de cîntărit cu funcționare neautomată și greutateți.

Exemple de subdomenii sunt incluse în Anexa 2 la prezentul document.

MOLDAC recunoaște rezultatele la PT/ILC emise de:

- Organizatori PT/ILC acreditați conform cerințelor ISO/CEI 17043 de organisme de acreditare semnatare de acorduri EA-MLA și ILAC MRA;
- Organizatori PT/ILC din cadrul EA și APLAC sau din cadrul altor cooperări regionale sau internaționale;
- Institute naționale de metrologie în cadrul organizațiilor regionale de metrologie;
- Organizatori din cadrul companiilor naționale, regionale, internaționale pentru domenii specifice, care declară că activează în conformitate cu ISO/CEI 17043;
- Laboratoare europene de referință (EURL);
- Organizatori PT/ILC la nivel național, care declară că activează în conformitate cu ISO/CEI 17043, a căror dosare privind competența acestora sunt acceptate de MOLDAC în baza criteriilor: laboratoare acreditate, rezultate pozitive la participările la PT/ILC la nivel european și internațional, experiență în organizarea PT/ILC la nivel național.

Lista Organizatorilor PT/ILC acceptați de MOLDAC este publicată pe pagina web www.acreditare.md

Laboratoarele/ organismele de inspecție care solicită acreditarea/ extinderea trebuie să prezinte rezultate satisfăcătoare la cel puțin o participare la PT/ILC la nivel național, european sau internațional pentru fiecare subdisciplină, pentru fiecare subdomeniu metrologic, cu condiția acoperirii întregului domeniu acreditat într-un ciclu de acreditare pînă la depunerea solicitării pentru reacreditare. Cerințele se aplică tuturor locațiilor sub acreditare.

Laboratoarele/ organismele de inspecție, acreditate trebuie să își stabilească în propria politică linii directe pentru participarea la PT/ILC și să documenteze un plan de participare la PT/ILC disponibile și adecvate pentru a acoperi tot domeniul de acreditare pentru un ciclu de acreditare. Laboratoarele acreditate trebuie să participe minimum o dată la PT/ILC pentru fiecare subdisciplină/ subdomeniu metrologic conform planului documentat de către laborator și evaluat/ acceptat de MOLDAC. Cerințele se aplică tuturor locațiilor sub acreditare.

Pentru pregătirea și revizuirea planului laboratorul trebuie să ia în considerație pentru fiecare domeniu metrologic/ disciplină cel puțin următorii factori:

- Frecvența minimă de participare precizată în acest document, în regulile generale și în regulile EA și ILAC aplicate;
- Rezultatele obținute de la participările precedente la PT/ILC;
- Frecvența și entitatea acțiunilor rezultate din controale interne a activităților tehnice a sistemului de management, în particular acelea care permit identificarea, cuantificarea și monitorizarea a oricărei deviații sistematice (neconformități, acțiuni corective, acțiuni preventive care rezultă din încercări, etalonări și confirmări metrologice);
- Rezultatele evaluării de către părțile terțe și secundare;
- Circumstanțele sau factorii laboratorului care pot să-și justifice o modificare la frecvența participării obișnuite;
- Disponibilitatea furnizorilor PT/ILC.

Este responsabilitatea laboratoarelor/ organismelor de inspecție să își stabilească criteriile de selectare, adecvarea unei scheme și frecvența participărilor la PT/ILC ținând cont de celelalte măsuri de control al calității implementate, de riscul prezentat de laborator și de frecvența minimă stabilită prin această politică. Îndrumări privind nivelul și frecvența de participare la încercări de competență sunt documentate în ILAC P-9, EA-4/18. Laboratorul trebuie să asigure participarea fiecărui angajat și să prezinte dovezi, că probele pentru participarea la PT/ILC sunt tratate în mod de lucru obișnuit. Planificarea participării la PT/ILC trebuie să fie analizată anual de către laboratoare și dacă este cazul revizuită pentru a-și menține adecvarea. Neparticiparea la scheme disponibile trebuie să fie motivată de către laborator și acceptată de MOLDAC.

În timpul evaluării la fața locului laboratorul trebuie să prezinte echipei MOLDAC rezultatele participării PT/ILC (datele de performanță, tipul testului, metoda utilizată și evaluarea organizatorului), în cazul în care rezultatele nu sunt satisfăcătoare, laboratorul trebuie să prezinte dovezi de implementare a acțiunilor corective.

Dacă nu sunt disponibile și adecvate PT/ILC pentru domenii specifice, laboratoarele trebuie să prezinte dovezile că acestea nu există. În aceste cazuri laboratoarele solicită MOLDAC efectuarea activităților de audit de măsurare. (Conform EA-1/17 S1: Activitățile de audit de măsurare care sunt efectuate ca parte a unei evaluări specifice de acreditare nu sunt considerate activități de evaluare a conformității în cazul în care sunt o componentă integrantă a evaluării la fața locului). În aceste cazuri 3 opțiuni sunt posibile:

- Echipa de evaluare posedă proba de control/ materialul de referință certificat. Acestea pot fi prezentate la laboratoare în timpul evaluării la fața locului sau transmise anterior evaluării.
- Echipa de evaluare nu posedă proba de control/ materialul de referință certificat. În acest caz echipa de evaluare poate subcontracta furnizarea materialelor necesare, iar laboratorul trebuie să achite costul acestor servicii.
- Pentru etalonări auditul de măsurare constă dintr-o etalonare a unui echipament de măsurare, a cărui parametri de etalonare sunt cunoscuți și etalonarea este efectuată de laborator totalmente și numai în prezența unui evaluator tehnic în timpul evaluării la fața locului. În acest caz laboratorul trebuie să informeze MOLDAC privind echipamentul selectat de laborator și furnizorul serviciului de etalonare a echipamentului selectat pentru auditul de măsurare și să prezinte Certificat de etalonare a furnizorului.

În cazul auditului de măsurare, performanța laboratorului va fi înregistrată de evaluatorul tehnic în formular (formular asistare directă).

Comparația bilaterală pentru **încercări** între laboratoare acreditate conform ISO/CEI 17025 este acceptată, cînd nu sunt disponibile alte PT/ILC, în conformitate cu condiții predeterminate. În aceste cazuri, reieșind din faptul că analiza statistică a datelor nu este posibilă, și că aceste date sunt puține și nu sunt reprezentative, rezultatele sunt evaluate ca puțin semnificative.

Comparația bilaterală pentru **etalonări** este acceptată, cînd unul sau mai multe instrumente pentru măsurări sunt etalonate atât de laboratorul evaluat, cât și de laboratorul de referință pentru competența corespunzătoare. Laboratorul de referință poate fi Institutul Național de Metrologie, sau un laborator acreditat conform ISO/CEI 17025 de un semnatar EA MLA sau ILAC MRA, caracterizat de o incertitudine semnificativ mai bună decât cea solicitată de laboratorul evaluat, cu respectarea prevederilor ISO/CEI 17043.

În cazul în care nu există sau nu este practic posibil ca laboratorul acreditat să participe la o schemă PT adecvată, evaluările asistate sunt executate în prezența unui evaluator tehnic MOLDAC numit pentru verificarea aplicării corecte a procedurilor tehnice, a cunoașterii stadiului tehnic și a capacității laboratorului de a aplica corect practica profesională. Rezultatele obținute sunt comparate cu caracteristici cunoscute a instrumentelor conform Certificatelor de Etalonare eliberate anterior de un alt laborator acreditat cu incertitudine mai bună. Rezultatele obținute la încercări sunt comparate cu valorile atribuite a probei de control sau valoarea indicată în Certificatul Materialului de Referință.

Dacă nu sunt PT/ILC disponibile pentru domeniul competenței, laboratorul trebuie să prezinte dovezi a cercetărilor efectuate și a asigurării calității activităților (cum sunt controlul intern al calității, vezi de asemenea ISO 17025, punctul 5.9 și ISO 15189 punctul 5.6.4)

Comparări care indică performanță nesatisfăcătoare:

Laboratoarele trebuie să aibă criterii corespunzătoare de acceptabilitate a rezultatelor participărilor la PT/ILC. În caz de rezultate nesatisfăcătoare, aberante sau situațiile în care rezultatele în PT indică o problemă potențială, laboratorul trebuie să determine cauzele și să analizeze consecințele eventuale. Reieșind din această analiză, laboratorul trebuie să întreprindă acțiuni corective și dacă este cazul, să înceteze lucrările, să solicite de la clienți rapoartele/ certificatele cu rezultatele invalide, să implementeze acțiuni corective care să permită asigurarea calității rezultatelor, să informeze imediat MOLDAC despre acțiunile planificate. MOLDAC va analiza planurile de acțiuni prezentate de laboratoare și va efectua următoarele:

- Pentru laboratoarele de încercări/ etalonări/ analize medicale/ verificări metrologice/ organisme de inspecții MOLDAC va cere dovezi de implementare a acțiunilor corective. În cazul în care acțiunile corective nu vor fi eficiente MOLDAC va lua decizia de suspendare imediată pentru domeniul dat.

Atunci cînd testele de competență/comparările interlaboratoare sunt organizate de către EA sau organisme regionale și internaționale de acreditare de exemplu, în cadrul acordurilor bilaterale / multilaterale de recunoaștere, laboratoarele acreditate numite de MOLDAC sunt obligate să participe.

3. POLITICA PRIVIND TRASABILITATEA MĂSURĂRILOR bazată pe ILAC P10

Cod: P-03

Politica are la bază cerința obligatorie ca, înainte de a fi puse în funcțiune, toate echipamentele folosite pentru încercări/ etalonări/ verificări metrologice/ analize medicale/ organisme de inspecție, care au efect semnificativ asupra exactității sau validității rezultatelor încercării/ etalonării/ verificării metrologice/ analizei medicale/ inspecției, trebuie să fie etalonate utilizându-se etaloane de referință a căror trasabilitate metrologică la unitățile sistemului internațional de măsură (SI) este asigurată.

Laboratoarele de încercări/ etalonări/ analize medicale/ organisme de inspecție, trebuie să aibă politici și proceduri adecvate, în conformitate cu recomandările ILAC-G24, pentru stabilirea și ajustarea intervalelor dintre două etalonări succesive a echipamentelor de măsurare.

Pentru etalonări

Pentru echipamentele și etaloanele de referință critice "care au un efect semnificativ asupra exactității sau validității rezultatelor încercării, etalonării sau eșantionării", conform 5.6.1, care trebuie etalonate, în vederea îndeplinirii cerințelor 5.6.2.1.1 și 5.6.3.1 din ISO/CEI 17025, politica MOLDAC este ca acestea să fie etalonate de:

1. Un Institut Național de Metrologie/ Institut Desemnat al cărui serviciu este adecvat pentru scopul intenționat și este acoperit de Aranjamentul CIPM MRA. Serviciile acoperite de CIPM MRA sunt specificate în Anexa C a BIPM KCDB, care include domeniul și incertitudinea de măsurare pentru fiecare serviciu listat; ele pot fi indicate prin includerea logo-ului BIPM CIPM MRA, pe certificatele de etalonare. În cazul neaplicării logo-ului solicitantul serviciului trebuie să verifice acoperirea CMC prin consultarea site-ului BIPM <http://www.bipm.org/en/cipmmra/participation/signatories.html>.

sau

2. Un laborator de etalonare acreditat ale cărui servicii sunt adecvate pentru scopul intenționat (adică scopul acreditării acoperă anumită etalonare specifică) și Organismul de Acreditare este acoperit de Aranjamentul ILAC (ILAC MRA) sau de Aranjamente Regionale recunoscute de ILAC.

sau

- 3a. Un Institut Național de Metrologie al cărui serviciu este adecvat pentru scopul intenționat, dar nu este acoperit de CIPM MRA. MOLDAC recunoaște serviciile de etalonare oferite de un Institut Național de Metrologie pentru care nu există categorii de Capabilități de Măsurare și Etalonare disponibile în CIPM MRA, dar care participă în comparații relevante CIPM MRA și pentru care există dovezi de competență tehnică (Anexa B din KCDB), pentru cel puțin un CMC conex.

sau

- 3b. Un laborator de etalonare al cărui serviciu este adecvat pentru scopul intenționat, dar nu este acoperit de Aranjamentul ILAC sau de Aranjamente Regionale recunoscute de ILAC. În această situație, laboratorul solicitant, trebuie să prezinte criteriile de selecție și dovezi adecvate pentru asigurarea trasabilității și estimarea incertitudinii de măsurare.

Evaluarea furnizorului serviciilor de etalonări se efectuează de către OEC în conformitate cu cerințele ISO/CEI 17025. În acest caz MOLDAC trebuie să asiste în calitate de observator la evaluarea la fața locului a furnizorului. Evaluarea furnizorului de servicii de etalonare efectuată de către OEC este evaluată de către MOLDAC.

Alegerea rutelor de trasabilitate 3a și 3b este aplicabilă tipurilor de etalonări pentru care rutele prezentate în cazul 1 și 2 nu sunt posibile. Alegerea nu trebuie să se bazeze doar pe aspecte logistice sau economice, dar trebuie luată în considerație ca o posibilitate, în cazul în care (1) sau (2) nu sunt aplicabile. Pentru un anumit tip de etalonare, în situația în care sunt disponibile doar rutele 3a și 3b, se alege ruta 3a.

Laboratoarele care utilizează serviciile de calibrare oferite conform cazurilor 3a și 3b, folosesc serviciile care nu au fost supuse evaluării paritare și acreditării. Prin urmare, laboratorul, solicitant de servicii de etalonare, trebuie să se asigure că dovezile corespunzătoare sunt disponibile ca baza competenței furnizorului și, în particular, trasabilității măsurării și estimării incertitudinii de etalonării furnizate.

MOLDAC la rindul său va evalua dovezi pentru rutele 3a și 3b și capacitatea laboratorului de a efectua evaluarea al furnizorului său. Certificarea sistemului de management al companiei nu demonstrează de la sine competența furnizorului. Evidența trasabilității metrologice acceptată de MOLDAC este limitată doar pentru proceduri specifice și mărimi supuse evaluării și nu se referă la competența pentru alte mărimi, sau pentru alte servicii oferite de furnizor (în cazurile 3a și 3b).

Dovezile adecvate privind competența tehnică și trasabilitatea metrologică a laboratorului furnizor de etalonări pot include, dar nu neapărat să fie limitate la:

- Înregistrarea rezultatelor participărilor la ILC în cadrul CIPM MRA sau organizate la nivel regional (5.9);
- Înregistrarea rezultatelor participărilor la ILC efectuate cu alte INM sau DI (Institutele desemnate) sau asigurarea trasabilității metrologice la SI sau la Materiale de Referință Certificate prin participarea la PT/ILC organizate la nivel regional (de ex. COOMET, EURAMET etc.) sau acoperite de acreditare (5.9);
- Înregistrarea validității metodei de etalonare (publicații științifice, rapoarte tehnice) (5.4.5);
- Proceduri pentru incertitudinile estimate și capacitatea metrologică (5.4.6);
- Documentația trasabilității rezultatelor măsurărilor (5.6);
- Documentația asigurării calității a rezultatelor etalonării (5.9);
- Evidența competenței personalului implicat în etalonare (5.2);
- Documentația privind condiții de acomodare și de mediu în care au fost efectuate etalonările (5.3);
- Înregistrarea auditelor interne (4.14);
- Înregistrarea auditelor externe a serviciilor de etalonare furnizate, efectuate de a doua parte (4.6).

Pentru etalonările care nu se pot efectua strict în unități SI, în vederea îndeplinirii cerinței 5.6.2.1.2, din ISO/CEI 17025, politica MOLDAC este:

4. Cerința 5.6.2.1.2 din ISO/CEI 17025 se poate aplica doar în cazul în care laboratorul a demonstrat că punctele 1 - 3 din această politică nu pot fi îndeplinite în mod rezonabil. Este responsabilitatea laboratorului să aleagă o cale pentru a îndeplini cerința 5.6.2.1.2 și de a furniza dovezi că aceasta este îndeplinită. Aceste dovezi vor fi documentate și documentația va fi evaluată și acceptată de MOLDAC.

Pentru încercări/ analize medicale

Pentru laboratoare de încercare acreditate în acord cu ISO/CEI 17025, cât și pentru laboratoarele medicale acreditate în acord cu ISO 15189, politica MOLDAC este:

5. În cazul în care etalonarea echipamentelor folosite în încercări/analize contribuie semnificativ (echipamente critice) asupra rezultatului sau a incertitudinii de măsurare, pentru îndeplinirea cerinței 5.6.2.2.1 din ISO/CEI 17025, respectiv, a cerinței 5.3.1.4 din ISO 15189, se aplică aceeași politică ca și pentru etalonare (punctele 1- 4).
6. În cazul în care etalonarea echipamentelor folosite în încercări/analize nu contribuie semnificativ asupra rezultatului, laboratorul va furniza dovezi care să demonstreze aceasta. În consecință, trasabilitatea nu este nevoie să fie demonstrată. Pentru îndeplinirea cerinței 5.6.2.2.2 din ISO/CEI 17025, respectiv a cerinței 5.3.1.4 din ISO 15189, se aplică aceeași politică precum cea precizată la punctul 4.

În cazul în care trasabilitatea este furnizată prin Materiale de Referință

Pentru cerințele incluse în ISO/CEI 17025 privind utilizarea de Materiale de Referință (5.6.3.2), politica MOLDAC este:

7. Valorile atribuite Materialelor de Referință Certificate (MRC) produse de un Institut Național de Metrologie/Institut Desemnat și incluse în baza de date KCDB a BIPM, sau produse de un Producător de Materiale de Referință (PRM), acreditat conform ISO Guide 34 "Cerințele Generale pentru Competența Producătorilor a Materialelor de Referință" sunt considerate că au stabilită trasabilitate validă.
8. Valorile atribuite Materialelor de Referință Certificate acoperite de intrările din baza de date a Comitetului Comun pentru Trasabilitate în Laboratoarele Medicale (JCTLM) sunt considerate că au stabilită trasabilitate validă.
9. Majoritatea Materialelor de Referință și a Materialelor de Referință Certificate sunt produse de alți producători de materiale de referință. Acestea pot fi considerate consumabile critice și laboratorul trebuie să demonstreze că fiecare Material de Referință sau Material de Referință Certificat este potrivit pentru utilizarea sa intenționată, așa cum este cerut de pct. 4.6.2 din ISO/CEI 17025 sau pct.4.6 ISO 15189.

Pentru Organisme de Inspecții

Politica MOLDAC este:

10. Organismul de inspecție trebuie să analizeze măsurările care vor fi efectuate în timpul activităților de inspecție acreditate (pentru a alege instrumentele de măsurare potrivite), linii directe posibile în acest scop sunt ISO 10012 și ISO 14253 part.2
11. În cazul în care calibrarea echipamentului utilizat pentru inspecție contribuie în mod semnificativ (echipamente critice) la rezultatul sau la măsurarea se aplică aceeași politică ca și pentru etalonare (punctele 1- 4).

12. Dacă echipamentul etalonat utilizat în inspecție nu contribuie semnificativ asupra rezultatului, laboratorul trebuie să asigure dovezi cantitative pentru a demonstra acest lucru. În acest sens, trasabilitatea nu este necesar a fi demonstrată.

MOLDAC

4. POLITICA PRIVIND TRATAREA NECONFORMITĂȚILOR

Cod: P-04

1 Modul de tratare a neconformităților

În cadrul procesului de acreditare, echipa de evaluare MOLDAC poate constata neconformități în timpul analizei documentelor și înregistrărilor/ evaluărilor la fața locului, evaluărilor asistate dacă nu sunt îndeplinite cerințele de acreditare de către organismul de evaluare a conformității.

Neconformitățile constatate la evaluare sunt consemnate în Raportarea neconformităților constatate la analiza documentelor și înregistrărilor/ Rapoarte de neconformitate, în momentul constatării lor.

Conform ILAC G3 Anexa A neconformitățile constatate la evaluare sunt clasificate de evaluatorul șef și sunt prezentate în mod oficial reprezentantului legal al organismului de evaluare a conformității, care semnează pentru luare la cunoștință.

MOLDAC verifică după fiecare evaluare la fața locului Rapoartele de neconformitate prezentate OEC la ședința de închidere de către evaluatorul șef și în caz de necesitate modifică formularea neconformităților în corespundere cu rezultatele analizei constatărilor echipei de evaluare și cerințele standardului de referință. În timp de 5 zile evaluatorul șef transmite OEC Rapoartele de neconformitate modificate, dacă este cazul.

Dacă OEC nu este de acord cu unele neconformități înregistrate de echipa de evaluare, are posibilitatea să se adreseze Colegiului profesional al MOLDAC. În cazul în care OEC nu este satisfăcut de răspunsul Colegiului profesional are posibilitatea de a contesta neconformitățile prin apel.

Funcție de impactul acestora asupra sistemului de management și credibilității schemei de acreditare, MOLDAC clasifică neconformitățile astfel:

- ✓ Neconformitate **critică** – neconformitate care prin efectele pe care le generează, afectează semnificativ credibilitatea în competența OEC;
- ✓ Neconformitate **majoră** – absența implementării sau eșecul în implementarea/ menținerea unei/unor cerințe de acreditare specificate, care are/au efecte negative directe asupra calității rezultatelor OEC sau existența unei situații care, pe baza unor observații obiective, generează dubii asupra calității activităților desfășurate de către OEC;
- ✓ Neconformitate **minoră** – eșecul în implementarea/menținerea unei/unor cerințe de acreditare specificate, care nu are/au efecte negative directe asupra calității rezultatelor OEC sau existența unei situații care, pe baza unor observații obiective, creează premisele apariției de neconformități majore.

MOLDAC poate emite o neconformitate critică numai în cadrul evaluărilor de supraveghere, reevaluare, extraordinară. Neconformitatea critică conduce la suspendarea imediată a acreditării OEC pentru domeniul afectat de aceasta.

Pentru toate categoriile de neconformități constatate de MOLDAC și pentru toate tipurile de evaluări (evaluare inițială/ extindere/ supraveghere/ asistată/ urmărire/ reevaluare/

extraordinară), organismul de evaluare a conformității trebuie să stabilească pentru fiecare neconformitate următoarele:

- determinarea (analiza) cauzei neconformităților;
- corecțiile;
- acțiuni corective

și, ulterior, să întreprindă analiza eficacității acțiunilor corective întreprinse.

În cazul în care evaluatorul șef consideră că analiza cauzei, corecțiile și acțiunile corective sunt neadecvate, acesta trebuie să solicite organismului de evaluare a conformității refacerea analizei neconformităților, dar cel mult încă o dată.

Înainte de luare deciziei toate neconformitățile constatate la organismul de evaluare a conformității trebuie închise.

Echipa MOLDAC, în timpul activității de evaluare, poate emite observații.

Observație - este propunerea echipei de evaluare asupra zonelor pentru care sunt posibile îmbunătățiri.

Pentru observațiile constatate în timpul evaluării OEC trebuie să propună, completând în Fișa de observații următoarele:

- acțiuni de îmbunătățire,
- resurse necesare,
- termen,
- realizare.

Pentru Observații nu este necesar prezentarea dovezilor privind realizarea. O observație neînlăturată poate duce la Neconformitate.

2 Verificarea implementării eficacității acțiunilor corective

2.1 Analiza documentelor și înregistrărilor

Neconformitățile constatate la analiza documentelor și înregistrărilor vor fi transmise organismului de evaluare a conformității, în scris, după efectuarea analizei. OEC trebuie să prezinte dovezi de lichidare a neconformităților în termenele indicate în Anexa 1 la RA.

Verificarea implementării corecțiilor și acțiunilor corective întreprinse de organismul de evaluare a conformității este efectuată de echipa de evaluare MOLDAC în timpul evaluării la sediu.

2.2 Evaluare la fața locului

Pentru neconformitățile majore, minore constatate la evaluarea la fața locului (sediul) organismul de evaluare a conformității trebuie să transmită determinarea (analiza) cauzei, acțiunile corective și corecțiile în termenele indicate în Anexa 1 la RA.

Pentru observațiile constatate asupra zonelor pentru care sunt posibile îmbunătățiri, OEC trebuie să întocmească un plan de îmbunătățire și să-l prezinte MOLDAC.

2.3 Evaluarea asistată

Neconformitățile constatate la evaluarea de asistare sunt consemnate în Rapoarte de neconformitate și, funcție de condițiile evaluării, evaluatorul șef/ evaluatorul tehnic le prezintă persoanei asistate pentru luare la cunoștință, apoi le transmite organismului de evaluare a conformității, prin fax, pentru a fi semnate de către conducătorul acestuia.

Evaluatorul șef/ evaluatorul tehnic analizează cauzele, corecțiile și acțiunile corective prezentate de organismul de evaluare a conformității și în cazul în care sunt adecvate, le acceptă. Dacă evaluatorul șef consideră că analiza cauzei, acțiunile corective și corecțiile sunt neadecvate, acesta solicită organismului de evaluare a conformității refacerea analizei neconformităților, dar cel mult încă o dată.

2.4 Evaluarea de urmărire

După depunerea dovezilor de închidere a neconformităților de către organismul de evaluare a conformității la secretariatul MOLDAC, Evaluatorul Șef le analizează și decide locul desfășurării evaluării de urmărire.

Evaluarea de urmărire se va desfășura în termenele indicate în Anexa 1 la RA.

2.5 Evaluarea eficacității acțiunilor corective

Eficacitatea acțiunilor corective implementate de OEC pentru înlăturarea neconformităților constatate la evaluarea precedentă va fi verificată la evaluarea următoare și raportată OEC. În cazurile în care echipa de evaluare va constata că neconformitățile de la evaluarea precedentă se repetă sistematic, acestea vor fi clasificate după cum urmează:

- neconformitățile majore vor fi clasificate în critice,
- neconformitățile minore vor fi clasificate în majore,
- observațiile vor fi clasificate în neconformități minore.

5. POLITICA PRIVIND ACREDITAREA TRANSFRONTALIERĂ
conform prevederilor Regulamentului (CE) 765/2008, EA-2/13, ILAC G21
Cod: P-05

1. Cooperarea MOLDAC cu membrii EA privind acreditarea transfrontalieră

MOLDAC acceptă solicitarea pentru acreditare din partea unui organism de evaluare a conformității din UE numai într-una din situațiile de mai jos:

- a) când statul membru în care este stabilit organismul de evaluare a conformității a decis să nu instituie un organism național de acreditare și nu a recurs la organismul național de acreditare al altui stat membru;
- b) când organismul național de acreditare al statului în care este localizat organismul de evaluare a conformității nu efectuează acreditarea în legătură cu activitățile de evaluare a conformității pentru care este solicitată acreditarea;
- c) când organismul național de acreditare în care este localizat organismul de evaluare a conformității nu a fost supus cu succes la evaluarea la nivel de omologi în legătură cu activitățile de evaluare a conformității pentru care este solicitată acreditarea.

În cazul în care MOLDAC primește o solicitare în baza alineatului 1, litera b) sau c) acesta trebuie să informeze organismul național de acreditare al statului membru în care este stabilit organismul de evaluare a conformității despre solicitarea primită.

MOLDAC poate solicita organismului național de acreditare al statului membru în care este stabilit organismul de evaluare a conformității solicitant să participe la evaluare, în calitate de observator.

MOLDAC poate solicita unui alt organism național de acreditare să realizeze o parte din activitatea de evaluare. În acest caz, certificatul de acreditare se eliberează de către MOLDAC.

2. Cooperarea MOLDAC cu membrii EA privind acreditarea transfrontalieră pentru OEC cu locații multiple în mai multe țări din regiunea EA

MOLDAC acceptă solicitarea pentru acreditare din partea unui OEC cu sediul principal în Moldova și cu locații multiple juridic stabilite în alte țări. În aceste cazuri MOLDAC poate subcontracta evaluarea locațiilor de către organismele naționale de acreditare din țările în care acestea sunt stabilite juridic, cu condiția ca organismele naționale de acreditare subcontractate de MOLDAC să fie semnatar EA MLA, EA BLA sau IAF MLA, ILAC MRA.

3. Organisme de evaluarea conformității din afara UE care solicită acreditarea

MOLDAC poate accepta solicitarea de acreditare din partea unui OEC din afara UE într-una din situațiile de mai jos:

- a) Nu există un organism de acreditare local în țara respectivă;
- b) Organismul de acreditare local nu oferă în întregime domeniul de acreditare solicitat (incluzând standarde și scheme sectoriale);
- c) În cazul unor preferințe comerciale sau datorită altor afaceri ale organismului de evaluare a conformității;

- d) Clienții organismului de evaluare a conformității solicită o acreditare anume și nu pot fi convinși să accepte acreditarea organismului de acreditare local;
- e) Organismul de evaluare a conformității este parte a unui grup, care dorește ca toate organismele sale de evaluare a conformității să fie acreditate de către același organism de acreditare.

În acest caz, MOLDAC trebuie:

- a) Să informeze dacă organismul de evaluare a conformității solicitant cunoaște despre existența unui organism de acreditare local
- b) Să explice organismului de evaluare a conformității solicitant faptul că acreditarea de către organismul local de acreditare ar lua mai bine în considerație factorii și condițiile locale, atunci când este cazul.
- c) Să sublinieze faptul că în cazul în care solicitarea pentru acreditare este acceptată, MOLDAC poate implica organismul de acreditare local în procesul de acreditare.
- d) Să informeze organismul de acreditare local privind acceptarea solicitării respective.

6. POLITICA PRIVIND SUBCONTRACTAREA EVALUĂRII conform EA-2/13

Cod: P-06

Politica MOLDAC este de a nu subcontracta activitățile sale unor alte organisme de acreditare din Europa sau din afara Europei.

Dacă este totuși necesară subcontractarea, MOLDAC trebuie să subcontracteze numai activitatea de evaluare.

MOLDAC nu subcontractează luarea deciziei.

MOLDAC trebuie să subcontracteze numai organisme de acreditare semnate ale EA MLA, respectiv IAF MLA sau ILAC MRA.

MOLDAC trebuie să aibă competența pentru luarea deciziilor și rămîne responsabil pentru activitățile subcontractate și pentru deciziile luate.

În cazul în care MOLDAC subcontractează evaluarea unui alt organism de acreditare, aceasta trebuie să se realizeze în următoarele condiții:

- activitățile de evaluare se desfășoară în baza unui contract cu organismul respectiv, care trebuie să cuprindă aranjamentele, inclusiv cele referitoare la confidențialitate și conflict de interese;
- să obțină consimțământul scris al OEC de a utiliza un anumit subcontractant;
- se utilizează procedurile și documentele organismului subcontractat;
- limba utilizată este convenită de comun acord cu organismul subcontractat;
- decizia privind acreditarea este luată de MOLDAC, care va informa organismul de acreditare local privind decizia luată.

7. POLITICA PRIVIND TRATAREA OBIECȚIILOR OEC PRIVIND MEMBRII ECHIPEI DE EVALUARE

Cod: P-07

MOLDAC trebuie să informeze organismul de evaluare a conformității privind componența echipei de evaluare care va efectua evaluarea.

Organismul de evaluare a conformității are dreptul de a refuza unul sau mai mulți membri ai echipei de evaluare.

Organismul de evaluare a conformității poate să refuze unul sau mai mulți membri ai echipei de evaluare numai în următoarele situații:

- există conflicte de interese care pot fi dovedite;
- se poate dovedi că membrul/ membrii echipei de evaluare nu este/sunt imparțial(i);
- se poate demonstra un comportament anterior incorect.

Organismul de evaluare a conformității poate să refuze unul sau mai mulți membri ai echipei de evaluare numai în scris în conformitate cu art 16, alineatul (2), punct c) din Legea 235/2011 cu modificările ulterioare.

MOLDAC analizează fiecare caz de refuz și ia măsurile adecvate.

MOLDAC își rezervă dreptul de a utiliza, în caz de nevoie, și evaluatori de la organisme de acreditare din afara țării. În acest caz costurile se recalculează și se comunică suplimentar OEC.

Atunci când în Fișele de comunicare privind membrii echipei de evaluare sunt incluși monitori MOLDAC, observatori de la autoritățile de reglementare, evaluatori de la organizațiile de acreditare regionale și internaționale, traducători, OEC este obligat să accepte participarea acestora.

8. POLITICA ȘI REGULI PRIVIND UTILIZAREA SIMBOLURILOR DE ACREDITARE ȘI REFERIRILE LA ACREDITARE conform EA-1/19 și EA-3/01

Cod: P-08

Simbolul de Accreditare MOLDAC indică faptul că un OEC este acreditat și se utilizează în conformitate cu Legii nr. 235/2011 cu modificările ulterioare.

Centrul National de Accreditare al Republicii Moldova - MOLDAC este deținătorul Mărcii Naționale de Accreditare a Republicii Moldova în temeiul Legii nr. 235/2011 cu modificările ulterioare.

MOLDAC utilizează Marca Națională de Accreditare pe certificatele de acreditare pe care le emite, acesta atestând faptul că respectivul organism are competența de a presta activitățile specifice acreditate.

Fiind semnatar al Acordului de recunoaștere EA/ BLA și al Aranjamentului ILAC (ILAC MRA), MOLDAC indică informația privind statutul său pe Certificatul de Accreditare, după cum urmează:

- Marca Națională de Accreditare MOLDAC este însoțită de sintagma - "**MOLDAC este semnatar al EA/ BLA pentru...** (Exemple: *încercări, etalonări, analize medicale, inspecții, certificare produse, certificare sisteme de management*".
- Alături de Marca Națională de Accreditare MOLDAC, se aplică **Marca ILAC-MRA** pentru activități de **încercări, etalonări, analize medicale, inspecții**.

Descrierea Mărcii Naționale de Accreditare

Marca națională de acreditare „MOLDAC” constă dintr-o elipsă, înclinată sub un unghi de 78°, care include cuvintele „MOLDAC” și „Republica Moldova”, precum și imaginea Drapelului de Stat al Republicii Moldova. Reprezentarea grafică reprezintă o axă orizontală și o axă verticală cu o înclinație de 78°. Dimensiunea axei orizontale și a celei verticale este de 31 mm și, respectiv, 36 mm.

Axa orizontală este axa de simetrie pentru cuvintele „Republica Moldova” și pentru liniile care conturează elipsa. Inscricția „Republica Moldova” la o înălțime de 0,85 mm de axa orizontală interioară are următoarele dimensiuni: font Trebuchet MS, corp 8, italic, bold.

Liniile care flanchează pe verticală denumirea oficială a statului sînt paralele cu grosimea de 2,2 mm, iar arcul de elipsă întreruptă senestră de linia orizontală pe o lungime de 2 mm are o grosime în creștere de la senestra la dextra de la 1 mm la 3,3 mm în punctul de intersecție cu linia orizontală.

Axa verticală este o axă de simetrie pentru:

- Literele „MOLDAC”, plasate în partea superioară, la o înălțime de 2,3 mm de axa orizontală, cu dimensiunile: font Trebuchet MS, corp 17, italic, bold;
- Drapelul de Stat, plasat în partea posterioară, la o distanță de 1,8 mm de axa orizontală, cu dimensiunile: pe înălțime – de 6,9 mm și pe lungime – de 12,7 mm.

Marca este colorată după cum urmează:

- Toate cuvintele și liniile, cu excepția Drapelului de Stat, sînt de culoare albastră (cu componente roșu = 40; verde = 22; albastru = 111);
- Drapelul de Stat – în culorile oficiale.

În cazul în care marca trebuie să fie mărită sau micșorată, este necesar să se respecte proporțiile prezentate în descriere.

Descrierea simbolurilor de acreditare și utilizarea lor

Marca națională de acreditare, însoțită de mențiunile despre activitatea la care se referă acreditarea, reprezintă simbolul de acreditare.

Simbolul de acreditare este format din următoarele elemente:

- marca națională de acreditare;
- standardul de referință;
- tipul de OEC:
 - Laborator de Încercări – LÎ,
 - Laborator de Etalonări – LE,
 - Laborator de verificări metrologice – LVM,
 - Laborator Medical – LM,
 - Organism de Certificare Produse – OCpr,
 - Organism de Certificare Sisteme de Management al Calității - OCsmc,
 - Organism de Certificare Sisteme de Management Siguranța Alimentului – OCmsa,
 - Organism de Inspecție – OI;
- numărul certificatului de acreditare.

Simbolurile de acreditare pentru diferite tipuri de OEC sunt incluse în Anexa 1 la prezentul document.

Utilizarea Simbolului Național de Acreditare

Simbolul Național de Acreditare se aplică numai pe:

- rapoarte de încercări
- certificate de etalonări,
- rapoarte/ certificate de inspecții,
- buletine de analize medicale,
- buletine de verificări metrologice,
- certificate de conformitate produse,
- certificate de conformitate sisteme de management.

Simbolul de acreditare trebuie să fie utilizat de către organismele de evaluare a conformității acreditate numai pentru activitățile la care se referă acreditarea.

Organismele de evaluare a conformității acreditate sunt responsabile de utilizarea simbolului de acreditare și de referirile la acreditare pe care le fac.

Simbolul de acreditare nu trebuie să fie ambiguu și în detrimentul imaginii MOLDAC.

Astfel:

- organismul de evaluarea conformității trebuie să nu utilizeze simbolul de acreditare împreună cu alte simboluri (de exemplu referirea la ISO 9001 etc.),
- Dacă în raportul sau certificatul emis de organismul de evaluarea conformității sunt incluse o parte din activități sub acreditare și altă parte fără acreditare, atunci trebuie de identificat obligatoriu, care sunt activitățile acoperite de acreditare (de exemplu: „încercările identificate în raport cu * sunt acreditate”). **Totodată partea din activități ne acoperite de acreditare trebuie să nu depășească 1/3 din toate activitățile OEC indicate în raport/ certificat;**

Se interzice aplicarea simbolului de acreditare pe:

- rapoartele de încercări/ etalonări, buletine de analize medicale, buletine de verificări metrologice, certificate de inspecții/ de conformitate în cazul în care acestea sunt eliberate numai pentru activități de evaluarea conformității neacreditate;
- cărțile de vizită, pe obiectele promoționale (stilouri, agende, calendare, etc);
- produse și ambalaje (cu excepția materialelor de referință, eșantioanelor testate, instrumentelor etalonate și alte materiale de referință);
- rapoartele și certificatele organismelor de evaluarea conformității care nu au primit încă acreditarea, chiar dacă sunt în proces de acreditare;
- oricare alte documente în afara rapoartelor și certificatelor (foile cu antet ale entității acreditate, corespondență, facturi, devizuri, suport publicitar, documente de comunicare sau comerciale, alte documente cu caracter tehnic, comercial sau publicitar).

Simbolurile aplicate pe rapoartele/ buletinele/ certificatele emise de OEC pot fi utilizate în culorile originale sau alb-negru. Formatul pentru aplicarea simbolului pe document trebuie să fie .jpg. Simbolul nu trebuie să fie rotit. Simbolul trebuie să fie întotdeauna utilizat pe un fundal care nu va afecta lizibilitatea și vizibilitatea.

Referirea la statutul de acreditat

Entitatea acreditată căreia MOLDAC i-a dat dreptul să utilizeze marca națională de acreditare, prin Acordul privind utilizarea simbolurilor de acreditare, cod PR-04-F-52 poate face referire la statutul de acreditat cu ajutorul unui text fără a utiliza simbolul acreditării, astfel:

„OEC este acreditat conform standardului, pentru(încercări/ etalonări/ verificări metrologice/ analize medicale/ certificare produse/ certificare sisteme de management/ inspecții), certificat de acreditare nr.”

Entitatea trebuie să menționeze fără ambiguitate activitatea acoperită de acreditare.

Sanțiuni impuse organismelor de evaluare a conformității pentru utilizarea abuzivă a mărcii/ statutului de acreditat

MOLDAC poate suspenda imediat acreditarea organismului de evaluarea conformității, pentru domeniul respectiv, în cazul în care se constată utilizarea abuzivă a simbolului de acreditare sau a referirii la statutul de acreditat de către acesta.

Pe perioada suspendării organismul de evaluarea conformității nu are dreptul să utilizeze simbolul acreditării și nici referirea la statutul de acreditat. În caz contrar MOLDAC va retrage acreditarea.

În perioada dintre două evaluări, dacă MOLDAC constată sau este informat prin diferite mijloace despre utilizarea abuzivă a simbolului de acreditare sau a referirii la statutul de acreditat de către organismul de evaluarea conformității, poate să efectueze o evaluare extraordinară, focalizată pe acest aspect.

Organismul de evaluarea conformității nu are dreptul să transfere dreptul de utilizare a simbolului de acreditate acordat de MOLDAC altui organism de evaluarea conformității sau clientului său.

Organismul de acreditare ia măsuri efective pentru a se asigura că organismul de evaluarea conformității acreditat:

- se conformează pe deplin cerințelor MOLDAC privind statutul său de organism de evaluarea conformității acreditat, atunci când face referire la acreditarea sa în mass-media și alte mijloace de comunicare, cum ar fi internetul, documente, broșuri sau reclame, etc;
- utilizează simbolurile acreditării exclusiv pentru locațiile organismului de evaluarea conformității care sunt incluse explicit în domeniul acreditat;
- nu face nici o declarație referitoare la acreditarea sa, pe care MOLDAC ar putea-o considera că induce în eroare sau este nepermisă;
- are grijă ca nici un [document justificativ emis de către OEC](#) sau părți ale acestora să nu fie utilizate într-o manieră care să inducă în eroare;
- în momentul suspendării sau retragerii acreditării sale (indiferent de motiv), întrerupe utilizarea ei în toate materialele publicitare care conțin referiri la statut de organism acreditat;
- nu permite ca acreditarea sa să fie utilizată pentru a implica faptul că un produs, proces, sistem sau persoană este aprobat / aprobată de MOLDAC.

MOLDAC trebuie să întreprindă acțiuni corespunzătoare pentru a trata referirile incorecte la statutul de organism acreditat, sau utilizarea eronată a simbolurilor acreditării în reclame, cataloage etc., astfel:

- solicită acțiuni corective,
- suspendă acreditarea și publicarea acesteia,
- retrage acreditarea și publicarea acesteia,
- întreprinde acțiuni pe cale legală.

Utilizarea logo-ului EA, ILAC

În conformitate cu prevederile documentului EA-1/19 MOLDAC poate utiliza logoul EA numai în cazul în care a solicitat și a obținut permisiunea în scris de la secretariatul EA.

În conformitate cu prevederile documentului ILAC-R4 MOLDAC poate utiliza logoul ILAC numai în cazul în care a solicitat și a obținut permisiunea în scris de la secretariatul ILAC.

II. Anexe

Anexa 1 – Simbolurile de acreditare pentru diferite tipuri de OEC.

[Anexa 2 - Subdomenii metrologice pentru laboratoare de etalonare.](#)

III. Sinteza modificărilor

[Au fost incluse modificări pe paginile: 1, 19-23.](#)